

ПРОБЛЕМИ ЗАМАСКОВАНОГО ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ В УКРАЇНІ

Денисенко А. Ф., доцент

Не поодинокими є випадки, коли адміністрація підприємств з метою уникнення відповідних штрафних санкцій та виплат у фонд соціального страхування намагається приховати випадки виробничого травматизму. Найчастіше це здійснюється шляхом надання постраждалому одноразової допомоги та отримання від нього згоди на перекваліфікацію виробничого травматизму на побутовий. Таким чином роботодавець, користуючись не достатньою юридичною освіченістю потерпілих, намагається зняти з себе відповідальність за подальшу долю травмованих, навіть , якщо негативні, іноді тяжкі, наслідки травми з'являться через тривалий час. Такий замаскований виробничий травматизм може позначитися при зменшенні пенсії при подальшій можливій інвалідності та втрати законної компенсації на лікування за рахунок фонду соціального страхування. Таким чином , значна питома вага випадків невиробничого травматизму є замаскованим виробничим.

На рівні підприємства виявити випадки такого замаскованого виробничого травматизму дуже складно, або навіть не можливо. Вони майже безслідно розчиняються в сумній статистиці нещасних випадків невиробничого характеру. За даними Державної служби статистики в Україні кожний рік від невиробничого травматизму гине близько 70 тисяч осіб. (від 58475 в 1991 році до 42826 в 2010 році при максимумі в 1995 році – 80614 осіб). Травмується щорічно в побуті більше 2 млн. осіб, близько 365 тисяч з яких стають інвалідами, переважно у працездатному віці.

На нашу думку, переконливим доказом намагання окремих роботодавців представити випадки виробничого травматизму, як побутові є неухильний ріст динаміки коефіцієнта важкості виробничого травматизму (кількість людино-днів непрацездатності на одного потерпілого в цілому по Україні з 22,8 в 1990 до 40,2 в 2010 році, що складає ріст в 1,8 рази) Необхідно враховувати також, що в той же час кількість працюючих, які охоплюються статистичною звітністю по виробничому травматизму зменшилася з 22,7 млн. в 1990 році до 10,3 млн. в 2010 році. Ці цифри красномовно доводять, що значна кількість випадків виробничого травматизму з нетривалим періодом непрацездатності показуються, як побутовий (за нашими оцінками більше 50%) , а в статистиці виробничого травматизму вимушено враховуються лише важкі випадки з тривалим терміном непрацездатності, які приховати, або умовити на це постраждалого неможливо.

Таким чином, вирішення проблеми замаскованого виробничого травматизму в Україні стає першочерговою задачею в питаннях реального , а не прикрашеного зниження травматизму на виробництві. Адже в порівнянні з розвиненими країнами кількість смертельних випадків на Україні на 1000 працюючих становить 0,117 проти, наприклад, 0,01 у Великобританії та 0,016 у Франції.

Сучасні технології у промисловому виробництві: матеріали науково-технічної конференції викладачів, співробітників, аспірантів і студентів факультету технічних систем та енергоефективних технологій, м. Суми, 23-26 квітня 2013 р.: у 2-х ч. / Ред.кол.: О.Г. Гусак, В.Г. Євтухов. - Суми : СумДУ, 2013. - Ч.2. - С. 176.